

“Xəzər dənizinin tullantılarla çirkləndirilməsi üzrə Regional Fəaliyyət Planı” layihəsi ilə bağlı hazırlanmış təkliflər

“Xəzər dənizinin dəniz ətraf mühitinin mühafizəsi haqqında Çərçivə Konvensiyası” (Tehran Konvensiyası) çərçivəsində “Xəzər dənizinin tullantılarla çirkləndirilməsi üzrə Regional Fəaliyyət Planı” layihəsi tərəfimizdən aidiyyəti vəzifəli şəxslərin iştirakı ilə öyrənilmişdir. “Xəzər dənizinin tullantılarla çirkləndirilməsi üzrə Regional Fəaliyyət Planı” layihəsini dəstəkləyir və aşağıdakıları təklif edirik:

- Xəzər dənizi sahillərində yerləşən ölkələrin ərazisində birdəfəlik plastik qablardan istifadənin mərhələlərlə tamamilə qadağan edilməsi;
  - plastik materiallardan hazırlanmış qablaşdırma avadanlıqlarının ağac materialları, keramika, şüşə və sairə əvəz edilməsi;
  - ağac, keramika, şüşə və sair materiallardan qablaşdırma avadanlıqları istehsal edən müəssisələrə müxtəlif stimullaşdırıcı köməkliklərin edilməsi;
  - Xəzər dənizinin kənarlarında yaşıllıq zolaqlarının salınması;
  - əhali ilə maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsi;

Müvafiq təkliflər Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə göndərilmişdir.

Rayonun sahiyanı ərazisi 32 kilometrdir.

Sahilboyu ərazidəki kəndlər

Kəndin adı	təsərrüfatların sayı	əhalinin sayı
Zarat kəndi -	342	1772
Cəndəhar kəndi-	12	67
Balaca Həmyə kəndi-	227	1192
Böyük Həmyə kəndi -	436	2283
Tuğay kəndi -	97	501
Kolanı kəndi -	2	4

Sahilboyu ərazidə iaşə xidməti fəaliyyət göstərmir.

Rayon ərazisindən Xəzər dənizinə 2 çay axır:

- Ataçay çayı
- Gilgilçay çayı

Siyəzən rayonunun Xəzər dənizinin sahiyanı ərazisinin uzunluğu 32 kilometrden çoxdur. Dənizin mühafizə zonasından heç bir sahibkarlıq subyektinə torpaq sahəsi ayrılmamış, ev, obyekt inşa olunmamışdır. Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1 avqust 2016-cı il tarixli 286 nömrəli qərarı ilə Xəzər dənizinin Siyəzən rayonu ərazisindəki sahiyanı əraziləri də daxil olmaqla Siyəzən rayonunun 14365,44 hektar ərazisində turizm və reaksiya zonası yaradılmışdır.

Hazırda bu ərazidən keçən “Bakı –Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi” və “Siyəzən-Böyük Həmyə-Balaca Həmyə-Çəndəhar” avtomobil yollarının tikintisi aparılır.Bu yolların tikilməsi ərazidə müvafiq infrastruktur obyektlərinin inşasına və çimərlik turizminin inkişafına təkan verəcəkdir. Vaxtaşırı olaraq dənizin sahilboyu ərazisində iməcliklər təşkil olunmuş və məişət tullantıları yığılaraq zərərsizləşdirilmişdir.

Qərargah

“Yerli icra hakimiyyətləri haqqında Əsasnamə”nin 3.7.2-ci və 3.7.3-cü bəndlərinə əsasən Siyəzən Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının 2018-ci il 10 sentyabr tarixli 64 nömrəli sərəncamı ilə Siyəzən rayonunun Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisində ekoloji vəziyyətin yaxşılaşdırılması, dəniz sularının və sahilboyu ərazilərin çirklənməsinin qarşısının alınması məqsədi ilə monitorinqlər aparılmasını, mövcud vəziyyəti təhlil edərək məişət tullantılarının daşınmasının təşkil edilməsini, habelə yaşayış massivlərində, sənaye obyektlərində və xidmət sahələrində formalaşan istehsalat və məişət-fekal sularının təmizlənmədən dənizə axıdılmasının qarşısının alınması ilə əlaqədar təkliflərin hazırlanmasını və təxirəsalınmaz tədbirlərin həyata keçirilməsi üçün Rayon İcra Hakimiyyəti başçısı yanında aidiyyəti qurumların rəhbərlərinin də daxil olduğu qərargah yaradılmışdır.

Qərargah tərəfindən 12-17 sentyabr 2018-ci il tarixlərində Siyəzən rayonunun Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisində, Ataçay və Gil-gilçay çaylarının mühafizə zonalarında monitorinqlər keçirilmişdir. Bundan sonra mövcud vəziyyət təhlil edilərək məişət tullantılarının daşınmasının təşkil edilməsi, habelə yaşayış massivlərində, sənaye obyektlərində və xidmət sahələrində formalaşan istehsalat və məişət-fekal sularının təmizlənmədən dənizə axıdılmasının qarşısının alınması ilə əlaqədar təkliflər hazırlanmış və təxirəsalınmaz tədbirlər həyata keçirilmişdir.

21-22 sentyabr 2018-ci il tarixlərində Siyəzən rayonunun Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisində iməcliklər təşkil olunmuş və məişət tullantıları yığılaraq zərərsizləşdirilmişdir. Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının Yenikənd, Həmyə, Beşdam və Zarat kənd inzibati ərazi dairələri üzrə nümayəndələrinə və müvafiq bələdiyyə sədrlərinə Xəzər dənizinin sahilboyu ərazisinin çirklənməsinin qarşısının alınması üçün əhali arasında maarifləndirmə tədbirlərinin gücləndirilməsi, məişət tullantılarının vaxtaşırı olaraq yığılıb daşınması üçün tədbirlərin davam etdirilməsi barədə tapşırıqlar verilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin və Rayon İcra Hakimiyyətinin nümayəndələrinin iştirakı ilə 12 noyabr 2018-ci il tarixdə Siyəzən rayonun ərazisində monitorinq keçirilmiş ərazilərin bərk məişət tullantılarından təmizlənməsinin təmin olunması məlum olmuşdur

Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 1 avqust 2016-cı il tarixli 286 nömrəli qərarı ilə Xəzər dənizinin Siyəzən rayonu ərazisindəki sahilyanı əraziləri də daxil olmaqla Siyəzən rayonunun 14365,44 hektar ərazisində turizm və reaksiya zonası yaradılmışdır. Hazırda bu ərazidən keçən “Bakı –Rusiya Federasiyası ilə dövlət sərhədi” və “Siyəzən-Böyük Həmyə-Balaca Həmyə-Çəndəhar” avtomobil yollarının tikintisi aparılır.Bu yolların tikilməsi ərazidə müvafiq infrastruktur obyektlərinin inşasına, həmçinin aidiyyəti üzrə sahibkarların təklif etdiyi layihələrin icrasına təkan verəcəkdir. Siyəzən rayonu üzrə kiçik həcmli turizm investisiya imkanları üzrə sorğu vərəqi hazırlanmış və Azərbaycan Respublikasının Dövlət Turizm Agentliyinə göndərilmişdir. Bu istiqamətdə işlər aparılır.

Təmizləyici qurğu

Siyəzən şəhərinin kanalizasiya sularının axıdılması üçün Böyük Həmyə kəndi yaxınlığında Sütəmizləyici qurğu tikilmiş və 2019-cu ilin sentyabr ayından istifadəyə verilmişdir. Qurğunun layihə gücü gün ərzində 8700 m³ -dir. Hazırda gün ərzində qurğudan 3000-3500 m³ su təmizlənərək ötürülür.

Yuxarıda qeyd olunanlara əsasən təmizləyici qurğu ilə təmizlənmiş sudan texniki məqsədlər üçün istifadə edilməsini təklif edirik.

Bu barədə müvafiq təklif Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinə göndərilmişdir.